

ŠTO VAM DONOSIMO U OVOM BROJU?

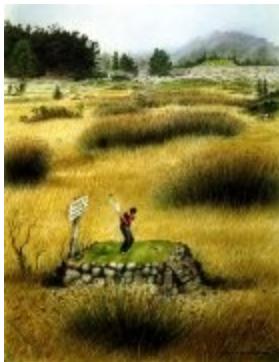
- Pokrenut postupak ocjene ustavnosti Zakona o golf igralištima – str. 1
- Okolišno odgovorno upravljanje malim turističkim objektima u RH – str. 2
- Uspjeh Puljana u odvojenom sakupljanju otpada – str. 3
- Turneja igrokaza "Priča o robotu Smećku" – str. 4

- Kampanja "Plastično nije fantastično" predstavljena na HRT-u – str. 4

- Inicijativa za Muzil – građani imaju pravo oblikovati svoj grad! - str. 5

ZELENI TELEFON (str.7)

U mjesecu veljači primili smo 24 prijave građana na Zeleni telefon.
Od toga: otpad 8, zelenilo 2, zrak 2, razno 6, životinje 3, šume 1, vode 1, zračenje 1.

Udruge pokrenule postupak ocjene ustavnosti Zakona o golf igralištima

Zelena akcija, GONG i Transparency International Hrvatska podnijeli su Prijedlog za ocjenu ustavnosti Zakona o igralištima za golf Ustavnom sudu Republike Hrvatske, a akciji se pridružila i Zelena Istra. Udruge traže ukidanje Zakona o igralištima za golf (NN 152/08) jer povređuje članke 3., 5., 14., 16., 48., 49., 50., 52., 82. i 89. Ustava Republike Hrvatske.

Razlozi za ukidanje Zakona ukratko:

- 1) Postupak donošenja je protuustavan.
- 2) Djelatnosti od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku moraju biti utvrđene na temelju najviših ustavnih vrednota i na objektivnim pokazateljima, a ne na temelju jedne odredbe zakona od strane zakonodavca.
- 3) Zakon o igralištima za golf povređuje načelo pravne sigurnosti, tj. izvjesnosti.
- 4) Zakon je protivan Ustavu RH jer ne poštuje princip jednakosti svih pred zakonom
- 5) Zakon je u suprotnosti s odredbom Ustava o nepovredivosti vlasništva kao najvišoj vrednoti ustavnog poretka.
- 6) Zakon narušava socijalnu pravdu.
- 7) Zakon zanemaruje očuvanje prirode i čovjekova okoliša, koji su također ustavne vrednote .

Više o razlozima za ocjenu ustavnosti na : <http://www.zelena-istra.hr/?q=hr/node/352>

U tijeku je i prikupljanje informacija o građanima koji su direktno pogodjeni Zakonom o igralištima za golf kako bi se utvrdilo koliki su razmjeri ugroženost. Kreiran je anketni listić koji će poslužiti za sustavno prikupljanje ovih informacija (anketni listić možete naći na: <http://www.zelena-istra.hr/?q=hr/node/346>).

Nastojat će se utvrditi i površine zemljišta koje se prenamjenjuju iz šumskog i poljoprivrednog u golf igralište te usporediti cijene koje su ponuđene vlasnicima s cijenama građevinskog zemljišta. Svi građani ugroženi zakonom mogu se javiti na:

*tel. 01/4813 096 ili e-mail zeljka@zelenakcija.hr (Željka Leljak Gracin) ili
tel. 052 / 506 065 ili e-mail dusica@zelenakcija.hr (Dušica Radočić)*

Razvoj programa okolišno odgovornog upravljanja malim turističkim objektima u Hrvatskoj

Zelena Istra i udruga Sunce iz Splita započele su razvoj Programa okolišno odgovornog upravljanja malim turističkim objektima u Hrvatskoj. Svrha Programa je poticanje okolišno odgovornih oblika turizma kroz diferencijaciju proizvoda na tržištu, tj. kroz standardiziranje i promociju onih objekata koji programske smjernice okolišno odgovornog upravljanja integriraju u svoje poslovanje.

Popularnost takvog turizma u svijetu je u porastu uslijed rastuće svijesti o globalnoj potrebi smanjenja negativnog utjecaja na okoliš. U skladu s tim trendom planiramo konkretnе aktivnosti mijenjanja situacije na bolje na lokalnoj razini.

U 2009. godini namjeravamo:

1. U suradnji sa zainteresiranim partnerima razviti Program okolišno odgovornog upravljanja malim turističkim objektima u Hrvatskoj: istražiti europske primjere dobre prakse, provesti anketu među upraviteljima turističkih objekata o trenutnoj situaciji i mogućim razinama implementacije novih standarda, razraditi sadržaj i način implementacije Programa na konzultacijskim radionicama u Splitu i Puli.
2. Provesti pilot projekt primjene dijela mjera predviđenih Programom u 10 malih obiteljskih hotela i turističkih seoskih domaćinstava, u Splitsko-dalmatinskoj i Istarskoj županiji (osiguravajući pokriće troškova).
3. Izraditi strateški i marketinški plan implementacije Programa za razdoblje 2009.- 2011.
4. Izraditi znak i prateći vizualni identitet Programa.
5. Izraditi promo video materijale i web platformu s bazom podataka svih dionika relevantnih za provedbu Programa.

Tim aktivnostima želimo potaknuti:

1. Integriranje okolišno odgovornog načina upravljanja u upravljačku politiku prve dvije ciljne skupine: malih obiteljskih hotela i turističkih seoskih domaćinstava.
2. Međusektorsku suradnju u implementaciji Programske smjernice

3. Senzibilirati širu javnost, nacionalnu i lokalne uprave te isto tako turističke zajednice i poduzetnike na svim razinama, za pitanja zaštite okoliša i održivog razvoja.

Naš prvi službeni partner je *Sveučilište Juraj Dobrila, Odjel za ekonomiju i turizam "Dr. Mijo Mirković"* u Puli. Interes za suradnju iskazale su i druge ustanove, instituti, neovisni stručnjaci i turistički poduzetnici.

Projekt „Development of Eco sustainable program for tourism facilities in Croatia (GoGreenCro)“ – „Razvoj programa okolišno odgovornog upravljanja malim turističkim objektima u Hrvatskoj“ financira Europska unija putem PHARE 2006 programa.

Slobodno nam se obratite za više informacija.

Milena Radošević

Puljani uspješni u odvojenom sakupljanju otpada!

Bravo Puljani! Već u prva tri mjeseca ,od kada su na ulicama grada postavljeni zeleni otoci (kompleti kontejnera za papir, staklo, plastiku i metal) i pokrenut pilot projekt sakupljanja korisnog otpada po modelu od vrata do vrata u MO Nova Veruda, pokazali ste (smo) što se može kad se hoće.

Tijekom samo tri mjeseca prikupljeno je 75 tona papira čime je spašeno 200 stabala. U kontejnerima za plastiku i metal prikupljeno je nekoliko tona sirovine, te isto toliko stakla. Sav sakupljeni korisni otpad bit će recikliran!

Da podsjetimo:

Zašto odvojeno sakupljati otpad i reciklirati ga?

- zato što otpad sadrži mnoge korisne materijale poput papira, plastike, metala, stakla i druge, koje je moguće preraditi (reciklirati) i iskoristiti za proizvodnju novih proizvoda
- zato što je iz otpada potrebno izdvojiti opasne dijelove poput starih baterija, lijekova, elektronike, boja i lakova i sl. Te se otrovne tvari moraju obraditi na poseban način da bi se izbjeglo zagađenje okoliša
- zato što je potrebno štedjeti prostor na odlagalištu otpada da se ne bi morala otvarati nova

Što time dobivamo?

- sporije trošimo prirodne resurse koji će trebati i budućim generacijama. Imajmo to uvijek na umu!
- čišći i sigurniji okoliš - tlo, vodu i zrak
- čišći i uredniji grad

Apeliramo na građane da obrate pažnju na čišćenje ambalaže, tj. da je isprazne od hrane i pića i isperu prije odlaganja u kontejnere.

Ostali istarski gradovi i općine, probudite se! Pozivamo druge istarske općine i gradove da po uzoru na Pulu na svom području organiziraju odvojeno prikupljanje otpada, što su, prema izmjenama i dopunama Zakona o otpadu, jedinice lokalne samouprave bile dužne učiniti do 31. prosinca 2008.

Milena Radošević

Mala turneja Zelene Istre s igrokazom "Priča o robotu Smećku"

Zelena Istra je u veljači edukativnim igrokazom "Priča o robotu Smećku" posjetila vrtiće u Rovinju, Balama, Rovinjskom selu, Žminju i Kanfanaru. Na zabavan i razigran način djeca su naučila kako se odvaja otpad te zašto je to važno. Komunalno poduzeće u Rovinju svim je vrtićima na tom području poklonilo setove za odvojeno sakupljanje otpada u obliku delfina i medvjeda. Putem ovog igrokaza djeca su naučila zašto je važno odvajati otpad, kako se otpad odvaja i na koji način se može ponovno upotrijebiti.

Irena Burba

Kampanja "Plastično nije fantastično" predstavljena u emisiji HRT-a "Dan za danom"

Na poziv HRT-a gостовали smo 24.02. na HRT 1 u emisiji "Dan za danom" predstavivši novu kampanju Zelene Istre "Plastično nije fantastično". Govorili smo o razlozima pokretanja kampanje i planiranim aktivnostima kao što su radionice u vrtićima i školama, informiranje i edukacija građana, promocija kampanje putem štandova, izrada tiskanih materijala, platnenih vrećica i uključivanje trgovina u kampanju.

Samo odbacivanje korištenja plastičnih vrećica neće "spasiti svijet", ali doprinosi razmišljanju i shvaćanju ciklusa proizvodnje, pretjeranog i nepotrebnog

korištenja ambalaže, utjecaja prijevoza proizvoda iz udaljenih krajeva i što se događa na kraju životnog ciklusa nekog proizvoda. Iznijeli smo i neke zapanjujuće činjenice vezane uz plastične

vrećice kao npr. da ih se u svijetu godišnje iskoristi od 500 do 1000 milijardi te da je potrebno i do 1000 godina da se raspadnu, a i tada se raspadaju na sitne, otrovne čestice koje ulaze u tlo i vodu te u konačnici ulaze u naš prehrambeni lanac. Pozvali smo sve građane Hrvatske da se priključe ovoj našoj kampanji tako što će već slijedeći put u trgovinu ponijeti svoju trajnu vrećicu! Reakcije građana su bile pozitivne te smo nakon emisije primili puno poziva zainteresiranih građana, udruga i trgovina za sudjelovanje u kampanji.

Irena Burba

Inicijativa za Muzil: pravo građana na sudjelovanje u oblikovanju svog grada

Informacije o prepuštanju vojnih zona gradovima i općinama godinama su budili nadu da će i s Muzila pasti barijera koja je generacijama Puljana priječila korištenje jednog tako privlačnog dijela grada. Neugodno iznenadenje priredile su Istarska županija i Vlada osnivanjem tvrtke Brijuni rivijera d.o.o. 2003. godine, s ciljem pretvaranja svih bivših vojnih područja od Rovinja do Pule u turističke enklave. Premda u javnost plasiraju informacije o "elitnoj" turističkoj izgradnji, brojka od planiranih 6050 novih postelja u objektima u priobalju u dubini 500

metara od mora ipak otkriva da se radi o koncepciji masovnog, a ne elitnog turizma. U tom prostoru, naime, već postoje značajni turistički kapaciteti.

Brijuni rivijera - plan kolonizatorskih namjera

Prema Društvenom ugovoru o osnivanju Brijuni rivijera d.o.o., ciljevi društva odnose se isključivo na razvoj turizma. Kad je o Puli riječ, umjesto širenja na preostale dijelove pulske luke koji joj prirodno pripadaju, dobila je plan koji na području velikom kao pola današnjeg grada predviđa samo razvoj turističke djelatnosti. A takav je plan u izravnom sukobu s potrebama razvoja grada. Interese lokalne zajednice i nije imao tko zastupati jer predstavnici grada nisu sudjelovali u oblikovanju projekta. Današnja vlast podržava projekt Brijuni rivijera premda zna da on nije nastao na temelju promišljanja o funkcijama potrebnima gradu. Tako najvrjedniji razvojni resurs za lokalnu zajednicu - prostor - postaje predmet trgovanja koje je osmislio uski krug županijskog i državnog političkog vrha. Trgovanje je zamišljeno tako da se potpuno pravo raspolaganja nad područjima koja ulaze u projekt Brijuni rivijera da u koncesiju najpovoljnijim ponuđačima na nevjerojatnih 66 godina. Koncesionari bi time "ostali vlasnici objekata za cijelo vrijeme trajanja ugovora, a u pogledu zemljišta na kojem su objekti sagrađeni imali bi ovlasti i dužnosti "plodouživatelja". Prostorno planiranje kojem je transakcija glavni motiv i iz kojeg su u potpunosti isključeni dijalog i interakcija s javnošću najbolji je recept za katastrofu. Alat prostornog planiranja, jednom zamišljen radi stvaranja kvalitetnijeg života, sada se koristi za ciljeve suprotne prvotnoj

namjeni.

Planovi koji nemaju ishodište u potrebama stanovnika imaju za posljedicu smanjivanje kvalitete života u gradu. Takva zloupotreba prostornog planiranja dovodi do poremećaja u društvenoj zajednici i brojnih konflikata. Pravo javnosti da bude informirana, da komentira i sudjeluje u odlučivanju o pitanjima koja imaju direktni utjecaj na kvalitetu njihovog života jedno je od temeljnih prava u demokratskim društvima. Međutim, demokratska forma javne rasprave u postupku donošenja planova izgubila je svaki smisao i postala samo forma bez sadržaja. Umjesto smislene participacije građana u postavljanju društvenih / prostornih prioriteta i određivanju načina korištenja prostora, postoji samo obaveza poštivanja procedure koja daje legitimitet planu. Umjesto da legitimitet bude "zarađen" smislenim sudjelovanjem javnosti. Ako građani nisu u mogućnosti koristiti legalne načine ostvarivanja svojih prava i potreba, što im preostaje?

Zelena Istra je još 2005. godine u otvorenom pismu upućenom direktoru tvrtke Brijuni rivijera konstatirala da je tijekom kreiranja projekta u potpunosti zaboravljen proces stvaranja javnog konsenzusa i pitali se zašto se projekt Brijuni rivijera radi odnosno koji se cilj njime želi postići? Koje su koristi od toga projekta i za koga? Postoji li bolje rješenje ili alternativa? Kada bi javnost raspolagala tim temeljnim informacijama, mogla bi se, na primjer, razviti diskusija o mogućnosti postizanja željenih ciljeva na neki drugi način ili drugim sredstvima. U svakom slučaju, transparentni proces odlučivanja o nekom projektu daje uvijek pozitivne rezultate jer tzv. lokalno znanje može unaprijediti i poboljšati projekt. Hrvatska se nacionalnom strategijom održivog razvoja obvezala na razvoj u skladu s principima održivosti: projekt Brijuni rivijere d.o.o. ne zadovoljava niti jedan kriterij održivosti. Strateški, niti jedan aspekt tog projekta nije obrađen. Ne postoji niti jedna studija razvoja, ekološka i socioekonomski koja bi opravdala razvoj turističkih sadržaja u Puli u opsegu i na način koji planira Brijuni rivijera d.o.o. Nitko ne zna koji će biti direktni, indirektni, kumulativni, kratkoročni, dugoročni, pozitivni i negativni utjecaj tog projekta. Ni četiri godine poslije nemamo odgovore na ta pitanja. Politikom stavljanja javnosti pred svršeni čin onemogućena je rasprava o potencijalno negativnim posljedicama tog projekta.

Grad se mora organizirati na način da zadovoljava potrebe najvećeg broja građana

Razvoj je nužan, a povratak u "kako je nekad bilo" nemoguć. Ali sasvim je jasno da su pred nama veliki okolišni i socijalni problemi prouzrokovani nerazumnim ili neodrživim modelima razvoja. Istina je da ne postoji samo jedan pravi put naprijed i nije moguće predvidjeti sve buduće posljedice današnjih odluka tj. aktivnosti - ali da bi manje grijehili, potrebno je otvoriti dijalog o smjeru razvoja koji želimo započeti. Međutim, zbog niske demokratske kulture odgovornih za projekt Brijuni rivijera, svaki je dijalog bio isključen. Sudjelovanje javnosti u stvaranju zajedničke vizije razvoja i aktiviranje najšireg sudjelovanja kojim se osigurava kreativnost i zadovoljavaju lokalne potrebe - nikada ih nisu interesirali. Razlozi, između ostalog, leže i u tome što je sudjelovanje javnosti ujedno i vid kontrole, a povećalo javnosti u procesu trgovanja prostorom - zadnje je što mogu poželjeti. Te su institucije zanemarile svoju primarnu ulogu - djelovanje u javnom interesu. Identificiranje ili artikuliranje javnog interesa može osigurati samo aktivno sudjelovanje javnosti. Na to ih želi podsjetiti Građanska inicijativa za Muzil, koja je nastala na osporavanju prava građana na sudjelovanje u oblikovanju svog grada. Incijativa zastupa tezu da se razvoj grada mora promisljati i organizirati na način da zadovoljava potrebe najvećeg broja građana, a ne samo najimućnijih ili najpoduzetnijih, da je grad je opće dobro, a ne roba, da se ubrzanim komercijalizacijom i privatizacijom javnih prostora gubi osjećaj pripadnosti gradu. Javni prostori u gradskom tkivu imaju demokratsku vrijednost i ujedno su poluga zajedništva i stvaranja osjećaja pripadnosti gradu. A na sudjelovanju, solidarnosti i osjećaju pripadanja gradu gradi se društveni kapital, neophodni preuvjet za skladan razvoj.

Dušica Radočić

ZELENI TELEFON

Tijekom veljače primili smo 24 prijave građana na Zeleni telefon i to u sljedećim kategorijama: otpad 8, razno 6, zelenilo 2, zračenje 1, šume 1, zrak 2, životinje 3, vode 1

Pomor sardele u Savudriji

Primili smo poziv uznenomorenog mještana Savudrije koji je 25. veljače primijetio da se u moru na potezu od Albera i Crvenog Vrha prema Rtu Savudrija nalazi velika količina uginule ribe. Slučaj smo odmah prijavili Lučkoj kapetaniji koja nas je obavijestila da su već zaprimili prijavu te su nas uputili da

se za više informacija obratimo centru za obavljanje 112 te veterinarskom inspektoratu. Oni su nas obavijestili da se ne radi o trovanju ni onečišćenju mora jer da se radi o trovanju uzrokovanim nekim toksičnim sredstvom, ne bi došlo do pomora jedne vrste, već više njih. Budući da se radi o pomoru samo jedne vrste točnije sardele goleme, uzročnik može biti nešto što djeluje samo na veliku srdelu, čime se uglavnom mogu isključiti toksini. Prema stručnjacima Centra za studije mora Sveučilišta u Splitu, vjerovatno uzrok je niska temperatura mora tj. ispod 10 stupnjeva Celzija.

Zelene površine unaprijeđuju kvalitetu života

Stanovnici dijela Ulice Kate Pejnović u Poreču obratili su nam se kako bi izrazili nezadovoljstvo zbog mogućnosti da se na mjestu zelene površine koja se nalazi ispred njihovih kuća izgradi poslovno-stambeni objekt. Prema njihovim riječima, izgradnja takvog objekta narušila bi mir, oduzimala sunčevu svjetlu, ugrozila životnu kvalitetu, ali i smanjila vrijednost njihovih nekretnina. U javnu raspravu o Detaljnem planu uređenja su se uključili s prijedlogom da se sporna građevinska čestica prenamjeni u zaštitni zeleni koridor. Njihove primjedbe nisu prihvocene. Novim Detaljnim planom uređenja ovog dijela Poreča gradnja će biti dopuštena jer planirana zgrada na istoj parceli postoji i u još uvijek važećem planu iz 1992. godine. Vlasnica spornog zemljišta također je sudjeovala u raspravi sa zahtjevom da zgrada mješovite namjene ostane. Kao kompromis sa zahjevima stanara, buduća zgrada je odmaknuta još nekoliko metara od njihovih kuća te je u plan ucrtana pješačka staza širine tri metra. Jasno je da stanari Ulice Kate Pejnović žele očuvati zelenu površinu jer ne žele da im se ugrozi postojeća kvaliteta življjenja. To im se ne može zamjeriti: znaju to svi oni koji su doživjeli da su im umjesto stabala ispred prozora niknuli betonski zidovi. I ovaj nam primjer potvrđuje značaj zelenih površina u gradovima - koliko je važno, naročito u novim naseljima, predvidjeti parkove, zelene koridore i zelena mjesta za igru djece.

"Sve veće potrebne površine za stanogradnju, rad, promet i opskrbu dovele su do povećanog iskorištanja krajolika i slobodnih površina unutar naselja....Zelene površine su važan preduvjet za zdravo stanovanje i rad, za reakreaciju stanovništva i osiguranje prirodnih uvjeta života u naseljima.

Na kvalitetnije oblikovanje i intenzivnije ozelenjavanje nisu samo obavezni gradovi i općine, nego i svi oni koji koriste zemljишne čestice u građevne ili slične svrhe kao i privatni investitorii nositelji javnih interesa koji grade objekte za javne namjene u koje se mogu ubrojiti: škole, vrtići, dječja igrališta, vodoopskrbni objekti, uređaji za pročišćavanje otpadnih voda i slično. Željeni efekt intenzivnog ozelenjavanja naselja i gradova može se postići samo ako se drvećem i grmljem ne ozelenjavaju samo ulice i javne površine, nego i neizgrađene površine građevnih čestica..." (iz knjige "Uređenje građevnog zemljišta", autor: mr.sc. Vladimir Krtalić, dipl. inž.građ., biblioteka: "Uređenje prostora", nakladnik : Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja, Zagreb, 2000.)

Konji, žice, šetači i lovački psi

Prošli mjesec dobili smo dvije zanimljive prijave koje su povezane jer svaka prijava iznosi jednu stranu iste priče.

Javila nam se mještanka Medulina koja nas je obavijestila da je oko područja crkve Sv. Petar, u blizini konjušnice, sve više zemljišta uz bijelu cestu ograđeno žicom. Ta cesta vodi kroz šumu kuda prolaze djeca, šetači s psima, jahači na konjima i dr. Ona smatra da je ta žica opasna za ljude i životinje. I sama je vidjela kako se jedna srna uplela u tu žicu dok je bježala od lovačkog psa, a napominje i kako onuda prolaze konji s čak tri ranča prilikom privatnog i turističkog jahanja, a te su žičane ograde potencijalno opasne za njih.

Nedugo zatim stiže nam i druga prijava. Mještanin Medulina koji živi u blizini jednog ranča smatra da vlasnici konja uopće ne brinu za svoje konje jer oni slobodno lutaju po privatnim poljoprivrednim posjedima. Konji onuda prolaze bez nadzora pa je njegov susjed ove godine ostao bez uroda grožđa jer su mu konji sve uništili. Prijavitelj je napomenuo da su susjadi počeli ograđivati svoje parcele kako bi spriječili konje da ne prolaze i uništavaju njihove posjede.

Nazvali smo komunalno redarstvo općine Medulin i komunalni redar nam je potvrdio da su već primili više primjedbi građana zbog nekontroliranog kretanja konja i da se radi isključivo o jednom ranču u Medulinu. Prema Zakonu o stočarstvu (NN 70/98) vlasnici ne smiju po privatnom poljoprivrednom zemljištu puštati životinje ukoliko nemaju dozvolu vlasnika. Mještani su prijavili slučaj stočarskom inspektoru u Rijeci no, svaki bi vlasnik trebao dignuti posebnu privatnu tužbu protiv vlasnika konja.

U vezi s prvom prijavom, komunalni redar nam je pojasnio da svatko ima pravo ogradići svoju privatnu parcelu, ali ne smije je ogradići bodljikavom žicom koja je opasna za ljude (tipa logorska žičana ograda). Budući da u komunalnom redarstvu nisu primili sličnu prijavu, zamolili smo prijaviteljicu da nam javi točnu lokaciju ukoliko se radi o bodljikavoj žici.

I na kraju ostaje i još jedno pitanje: da li je to područje kuda se šetaju djeca, turisti i konji ujedno i lovna zona? Jer što tamo radi lovački pas koji naganja srnu preko žice?

Zelena Istra

Gajeva 3, 52100 Pula

tel./fax. +385 52 506 065

udruga-zelena-istra@pu.t-com.hr

www.zelena-istra.hr